

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

EUGENIA BOIX I LAIA MASRAMON
Nit transfigurada

Diumenge 27 de setembre de 2020, 18:30h.

Església de Sant Miquel de Castelltallat
SANT MATEU DE BAGES (BAGES)

PROGRAMMA

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Abendempfindung

Oiseaux, si tous les ans

An Chloe

Ridente la calma

Das Traumbild

Als Luise die Briefe

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Quatre àries per a soprano i piano op. 82

Hoffnung (Allegro moderato)

Liebes-Klage (Adagio ma non troppo)

L'amante impaziente (Arietta assai seriosa)

L'amante impaziente (Arietta bufa)

F. Schubert (1797-1828)

Der Einsame

Ganymed

Gretchen am Spinrade

Du bist die Ruh

Durada aproximada: 50' sense pausa

NOTES AL PROGRAMA

Sensibilitat, reflexió, repòs

Aquest programa ens mostra, a més de la bellesa del repertori seleccionat, el camí de consolidació d'una part tan important en el lied com és el llenguatge del piano, que amb Schubert adquireix una dimensió protagonista camí de la substancial confluència entre poesia i música que desenvoluparien després Schumann, Wolf i Mahler. A més, el programa ens brinda la possibilitat d'acostar-nos al so del *fortepiano*, instrument que comença a desenvolupar-se al segle XVIII, en substitució del clavecí i que —a diferència d'aquest, característic de la societat aristocràtica— es presenta com un símbol del progrés i de la burgesia, que l'incorpora als seus salons.

El diàleg entre compositors com Beethoven (al seu torn intèrprets de les seves pròpies obres) i constructors de *fortepianos*, estimula el desenvolupament de les possibilitats tècniques de l'instrument, ampliant el teclat i agilitzant la mecànica, en un procés lent i costós, fins a arribar al piano actual, que omple amb el seu timbre i projecció sonora les sales de concert.

Als anys finals del segle XVIII, quan Mozart compon les cançons de la seva petita sèrie de Sis lieder amb *fortepiano* (el nom d'aquest instrument apareix subratllat a la portada de l'edició), l'instrument comença a assumir-se com un signe de la incipient societat industrial que els produeix ja en sèrie, a diferència de l'artesanal clavecí, i en un procés paral·lel al desenvolupament de les editorials i del seu mercat, que permet al compositor disposar d'ingressos que a poc a poc el faran lliure de la servitud que plantejava la seva relació amb l'aristocràcia, encara molt vigent en temps de Haydn i els primers anys de Mozart. En aquest sentit, per exemple, serà Artaria qui editi a Viena el 1789 dos quaderns amb quatre lieder de Mozart, que anomena *Deutsche Arien*. Un altre element d'importància que se suma a aquest procés de consolidació del lied és la poesia. El compositor recorre a importants poetes del moment en qui, a més, troba afinitat ideològica en el procés de conformació del pensament romàntic.

Mozart va compondre unes trenta cançons que es consideren els primers passos del gènere, destinades a ser cantades als salons burgesos i molt diferenciades de les que aconseguen instal·lar-se amb èxit en els repertoris dels teatres d'òpera. Algunes de les que avui s'interpreten assenyalen particularitats de la seva feina. Entre les significatives: *An Chloe*, composta el 1787 amb versos del poeta contemporani Johann Georg Jacobi, forma part del segon quadern d'aquells dos àlbums de *Deutsche Arien* editats per Artaria, la primera edició mozartiana en el gènere, amb cançons depurades, sensibles. El piano acompanya en figures arpegiades, subratllant o puntualitzant amb girs breus les paraules del poema i tancant la cançó amb més rellevància.

La contemporània *Abendempfindung an Laura* presenta un caràcter més sentimental, tal com assenyala el títol mateix: *Sentiments crepusculars*,

NOTES AL PROGRAMA

en què el narrador estableix un clima romàntic. La melodia és de molta personalitat i l'acompanyament, a més del format arpegiat, busca consonàncies tonals amb passatges del poema, canviant de to major a menor.

Una de les cançons en què es manifesta més clarament el compromís del compositor amb el poema és “*Quan Luise va cremar les cartes del seu infidel amant*”, una petita cançó-escena dramàtica escrita dies després del reconegut lied “*Das Lied der Trennung*” (Cançó de la partida), a finals de maig del 1787, any també de l'estrena de *Don Giovanni* a Praga a l'octubre, i que la crítica relaciona amb el drama de Doña Elvira. El poema és de Gabriela von Baumberg, poetessa contemporània molt valorada llavors, que va atreure més tard l'atenció també de Schubert. La crida d'atenció inicial del piano seguida d'acords arpegiats, subratlla la narració dramàtica. Alguna especulació cromàtica cap al final senyala l'emoció de la protagonista. Era freqüent llavors que —a més d'en alemany— s'escrivissin cançons sobre textos en francès (de moda llavors) o italià. Com Mozart, Beethoven en els seus *Vier lieder* inclou cançons en italià, en un evident esforç per adaptar música al text.

An die Hoffnung, de 1805 i sobre text de Christoph August Tiedge, clama a l'esperança en l'aflicció que turmenta una ànima tendra, i dona un evident predomini a la paraula —vegeu l'extensió del text— que el piano acompanya en fidel harmonia sense eloquència i amb intervàlica esperançada. Continua aquest lament *Liebes-Klage* d'amor italià (sobre text de Metastasio), que d'alguna manera s'acosta a la lírica teatral com *L'Amante Impatiente* que culmina la selecció.

I arriba un dels cims del gènere amb una selecció de quatre glòries de Schubert: el cant del solitari *Der Einsame* sobre poesia de Karl Gottlieb Lappe en l'alegria de la vida campestre. Goethe anima aquesta inspiració natura-amor a *Ganymed*, l'estimada primavera i ni més ni menys que a *Gretchen am Spinrade* del 1814 en la qual el dibuix del piano il·lustra l'incessant girar de la filosa matisat pel sentiment. Finalment en *Du bist die Ruh*, de 1823, el repòs inspirat pel poema de Friedrich Ruckert s'introdueix en tres acords inicials, amb una enorme exigència d'equilibri entre el tractament de la veu i el piano.

Jorge de Persia

BIOGRAFIA

Eugenia Boix

Natural de Monzón, obtingué el Premi Extraordinari Fi de Carrera al Conservatori Superior de Música de Salamanca, amb els professors Mª Angeles Triana i Javier San Miguel. El 2007 guanya el 1r premi en les “Beques Montserrat Caballé - Bernabé Martí”. Al juny de 2012 és semifinalista en el prestigiós concurs Operalia. Ha cantat sota la batuta de Federico M. Sardelli, Carlos Mena, Mònica Huggett, Albert Recasens, Luis A. González, Eduardo López Banzo, Alejandro Posada, Aisslinn Nosky, Miquel Ortega, Lars Ulrik Mortensen, Gennadi Rozhdestvensky, Jaime Martin, Paul Goodwin, Lionel Bringuier, Guillermo García Calvo, Victor Pablo Pérez, Kazushi Ono i Sir Neville Marriner. Entre el seu repertori operístic destaquen rols com: Pamina a *Die Zauberflöte*, Belinda a *Dido & Aeneas*, Morgana a *Alcina*, Susanna a *Le Nozze di Figaro*, Norina a *Don Pasquale*, Adina a *L'elisir d'amore*, Amina a *La Sonnambula*, Corinna a *Il Viaggio a Reims*, etc. Ha interpretat nombrosos recitals per Europa, Amèrica i Àsia, amb un ampli programa concertístic que abarca des de la *Passió segons Sant Joan de Bach* o el *Rèquiem de Mozart* fins al *Requiem de Faure* o *Carmina Burana* i *Catulli Carmina* d'Orff. Ha realitzat enregistraments per a Ràdio Nacional d'Espanya, Ràdio Clàssica, Ràdio Clàssica Portuguesa, la B.B.C i Medici TV. Ha gravat per als segells: Alpha, Lauda, Winter & Winter, Cobra Records i Glossa.

Laia Masramon

Molt reconeguda com a pianista i fortepianista, Laia Masramon ha actuat a Espanya, França, Portugal, Anglaterra, Alemanya, Suïssa, Bèlgica, Tuníssia, Colòmbia i Estats Units. Estudià amb M. Noguera, Carles Julià, Ramon Coll, Galina Eguiazarova (*Escuela Reina Sofía* 2001-2006) i Edorado Torbianelli (Màster en Fortepiano - Interpretació Històrica, Basilea) i ha rebut especial influència d'Alícia de Larrocha, Andrés Schiff i Ferenc Rados. Ha estat solista de la Prague Philharmonie, Franz Liszt Chamber Orchestra, Orquesta Nacional d'Espanya, Simfònica de Castilla-León o la Capriccio Barockorchester, entre d'altres, i en música de cambra toca quartet amb Erich Höbarth, Hariolf Schlichtig i Christoph Richter, així com amb Maurice Bourgue, Sergio Azzolini, Radovan Vlatkovic, Lorenzo Guzzoni, Richard Watkins, Joanna Shaw, Hansjörg Schellenberger o el Carmina Quartett. Des del 2006 compagina la seva carrera concertística amb una intensa activitat docent a Madrid i Catalunya. És professora de Piano del Títol Superior i del Màster en Interpretació Solista (MIS) al *Centro Superior Katarina Gurska de Madrid*. Així mateix, també imparteix cursos de perfeccionament de piano i masterclasses de música de cambra a diversos conservatoris d'Espanya, Andorra, Colòmbia i Tuníssia. Les temporades 2020-21 i 2021-22 intepretarà la integral dels Quartets de Brahms en dos concerts al Palau de la Música de Barcelona, i el proper 2021 sortirà a la venda el seu primer CD, gravat amb IBS Classical.

Col·laboradors i patrocinadors

Amb el suport de

Amb la col·laboració de

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · Constructora de Solsona · Sertic Knauf · Excavacions Cots Codina · Oficina de Turisme del Miracle Alapont SA · Gestoria Mas · Tèxtils Aiguadora SA · Piano Bages Òptica Jané · Gràfiques Muval · Oli Migjorn · Celler del Santuari del Miracle · Celler Grau i Grau · Celler Collbaix - El Molí · Urpina Celler Mas Sant Iscle · Celler Comalats · Formatgeria Veciana · Biolord Fundació Casa Dalmases · Xocolates Oro Vivo · Forn de pa Camps Cafès Gener - November Tea · Porc de Palou · La cuina del Ganxet Associació Riubrogent · Associació d'Amics del Poble de Vergós Guerrejat Centre Excursionista de Cardona · Fundació AMPANS